

ДЪРЖАВНО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО

КОНСТИТУЦИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ЦАРСТВО

(ПРИЕТА НА 16 АПРИЛИЙ 1879 ГОДИНА, ИЗМЪНЕНА
НА 15 МАЙ 1893 ГОДИНА И 11 ЮЛИЙ 1911 ГОДИНА)

БЛ1
УХ1
-1938
К55

СОФИЯ
ДЪРЖАВНА ПЕЧАТНИЦА
1938

Donated by
MIKA and PAUL IGNATIEFF
in memory of
their parents,
FLORENCE and VLADIMIR IGNATIEFF,
and their uncle,
LEONIDE IGNATIEFF,
who spent many happy years
studying and teaching
at the
UNIVERSITY OF TORONTO

ДЪРЖАВНО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО

КОНСТИТУЦИЯ

НА

БЪЛГАРСКОТО ЦАРСТВО

(ПРИЕТА НА 16 АПРИЛИЙ 1879 ГОДИНА, ИЗМЪНЕНА
НА 15 МАЙ 1893 ГОДИНА И 11 ЮЛИЙ 1911 ГОДИНА)

СОФИЯ
ДЪРЖАВНА ПЕЧАТНИЦА
1938

AXC 4230

СЪДЪРЖАНИЕ

		Членове
Глава	I. За територията на Царството	1— 3
"	II. Каква е царската власт и какви сж нейнитѣ предѣли	4— 18
"	III. За мѣстопробиванието на царя	19— 20
"	IV. За герба на Царството, за печата и за народното знаме	21— 23
"	V. За начина, по който ще става престолонаследието	24
"	VI. За пълнолѣтието на царя, регентството и за на- стойничеството	25— 33
"	VII. За встъпването на престола и за клетвата	34
"	VIII. За обдържане на царя и на царския домъ	35— 36
"	IX. За вѣрата	37— 42
"	X. За законитѣ	43— 50
"	XI. За държавнитѣ имоти	51— 53
"	XII. За гражданитѣ на Българското царство	
Дѣлъ	I. Общи правила	54— 64
"	II. За държавната и обществена служба	65— 66
"	III. За правото на собственостъ	67— 68
"	IV. За даждията и държавнитѣ бери	69— 70
"	V. За военната служба	71— 72
"	VI. За личната неприкосновеностъ, за неприкосно- веността на жилищата и кореспонденцията	73— 77
"	VII. За народното учение	78
"	VIII. За свободата на печата	79— 81
"	IX. За свободата на събранията и за съставяне дружества	82— 83
"	X. Право за подаване прошения	84
Глава	XIII. За народното представителство	85
Глава	XIV. За обикновеното Народно събрание	
Дѣлъ	I. За състава на обикновеното Народно събрание	86— 92
"	II. За свободата на мненията и за неприкоснове- ността на членоветѣ отъ събранието	93— 98

Дѣлъ	III. За публичността на заседанията въ Народното събрание	99—104
Глава	XV. Какви работи има да върши Народното събрание .	105—107
„	XVI. За реда, по който се внасятъ и разглеждатъ проектите и предложенията	108—118
Глава	XVII. За бюджета	119—122
„	XVIII. За държавнитѣ займове	123—126
„	XIX. За свикването на Народното събрание	127—139
„	XX. За великото Народно събрание.	
Дѣлъ	I. Какво има да върши великото Народно събрание	140—143
„	II. За състава на великото Народно събрание	144—147
Глава	XXI. За върховнитѣ правителствени уреди: за министерския съветъ и министерствата	148—166
„	XXII. За начина, по който може да се измѣнява и преглежда Конституцията	167—169

КОНСТИТУЦИЯ

НА

БЪЛГАРСКОТО ЦАРСТВО

(Приета на 16 априлий 1879 година, измѣнена на 15 май 1893 година
и 11 юлий 1911 година).

ГЛАВА I.

За територията на Царството.

Чл. 1. Намаляване или уголѣмяване територията на Българското царство не може да стане безъ съгласието на великото Народно събрание.

Чл. 2. Изправление границитѣ, ако не става въ мѣста населени, може да бѣде разрешено и отъ обикновеното Народно събрание (чл. 85, т. I).

Чл. 3. Територията административно се дѣли на окрѣжия, околии и общини.

Особенъ законъ ще се изработи за наредбата на това административно дѣление върху начала за самоуправление на общинитѣ.

ГЛАВА II.

Каква е царската власть и какви сж нейнитѣ предѣли.

Чл. 4. Българското царство е монархия наследствена и конституционна, съ народно представителство.

Чл. 5. Царьтъ е върховенъ представителъ и глава на държавата.

Чл. 6. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Българскиятъ царъ носи титла Негово Величество Царъ на българитѣ, а престолонаследникътъ — титлата Царско Височество.

¹⁾ Старъ чл. 6. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.). Българскиятъ князь и престолонаследникътъ му носятъ титлата Царско Височество.

Чл. 7. Безъ съгласието на великото Народно събрание, българскиятъ царь не може да бжде сѣщевременно управителъ на друга нѣкоя държава.

Чл. 8. Лицето на царя е свещено и неприкосновено.

Чл. 9. Законодателната власть принадлежи на царя и на народното представителство.

Чл. 10. Царьтъ утвърждава и обнародва приетитѣ отъ Народното събрание закони.

Чл. 11. Царьтъ е върховенъ началникъ на всички военни сили въ Царството както въ мирно, така и въ военно време. Онъ раздава военнитѣ чинове по закона. Който постѣпя на военна служба, дава клетва, че ще е вѣренъ царю.

Чл. 12. Изпълнителната власть принадлежи царю; вситѣ органи на тая власть действуватъ отъ негово име и подъ неговъ върховенъ надзоръ.

Чл. 13. Сѣдебната власть въ всичката нейна ширина принадлежи на сѣдебнитѣ мѣста и лица, които действуватъ отъ името на царя. Отношенията на царя къмъ тия мѣста и лица се опредѣляватъ чрезъ особени наредби.

Чл. 14. Царьтъ има право да смекчава или да отмѣнява наказанията спроти начина, който е опредѣленъ въ правилата на криминалното сѣдопроизводство.

Чл. 15. Царьтъ има право за помилване въ криминалнитѣ дѣла. А правото за амнистия принадлежи на царя, заедно съ Народното събрание.

Чл. 16. Изложенитѣ въ чл. чл. 14 и 15 правдини на царя не се простиратъ и на присѣдитѣ, по които сѣ осѣдени министри за нѣкакво нарушение Конституцията.

Чл. 17. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Царьтъ е представителъ на държавата въ всичкитѣ ѣ сношения съ другитѣ държави. Отъ негово име правителството преговаря и сключва съ другитѣ държави всички договори, които се утвърждаватъ отъ царя. Тия договори се съоб-

¹⁾ **Старъ чл. 17.** Князьтъ е представителъ на княжеството въ всичкитѣ му сношения съ иностранныитѣ държави. Отъ негово име и съ пълномощи отъ Народното събрание се свързватъ съ правителствата на сѣседнитѣ държави особени сговори за работи по управлението на княжеството, за които се изисква участието и сѣдействието на тия правителства.

щаватъ отъ министритѣ на Народното събрание, щомъ като интереситѣ и сигурността на страната допусчатъ това (чл. 92 отъ Конституцията).

Обаче, договоритѣ за миръ, търговскитѣ, както и всички договори, които налагатъ разходи на държавата или съдържатъ измѣнения на сѣществующитѣ закони, или засѣгатъ публичнитѣ или гражданскитѣ права на българскитѣ поданици, ставатъ окончателни само следъ приемането имъ отъ Народното събрание.

Въ никой случай тайнитѣ постановления на единъ договоръ не могатъ да унищожаватъ явнитѣ му постановления.

Чл. 18. Наредбитѣ и разпорежданията, които излизатъ отъ царя, иматъ сила въ такъвъ случай, когато тѣ сѣ подписани отъ надлежнитѣ министри, които приематъ на себе всичката за нихъ отговорностъ.

ГЛАВА III.

За мѣстопребиванието на царя.

Чл. 19. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Царьтъ е длъженъ да се намира постоянно въ Царството. Ако на време излиза отъ него, той си назначава за намѣстникъ Министерския съветъ. Правата и длъжноститѣ на намѣстничеството ще се опредѣлятъ съ особенъ законъ. За излизането си и за назначаването намѣстникъ царьтъ съобщава на Министерския съветъ, който оповестява за това чрезъ „Държавенъ вестникъ“.

Чл. 20. Наследникътъ на престола такожде трѣбва да живѣе въ Царството и може да излиза изъ него само съ съгласието на царя.

ГЛАВА IV.

За герба на Царството, за печата и за народното знаме.

Чл. 21. Българскитѣ държавенъ гербъ е златенъ коронованъ левъ на тъмночервено поле. Надъ полето царска корона.

¹⁾ Старъ чл. 19. Князьтъ е длъженъ да се намира постоянно въ княжеството. Ако на време излиза изъ него, той си назначава намѣстникъ, който, докле отсъствува князьтъ, ще има правдини и длъжности, опредѣлени съ особенъ законъ. За излизането си изъ княжеството и за назначаването намѣстника си князьтъ обявява народу чрезъ прокламация.

Чл. 22. На държавния печатъ се изображава гербътъ на Царството.

Чл. 23. Българското народно знаме е трицвѣтно и състои отъ бѣлъ, зеленъ и червенъ цвѣтове, поставени хоризонтално.

ГЛАВА V.

За начина, по който ще става престолонаследието.

Чл. 24. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾) Царското достойнство е наследствено въ мъжката низходяща права линия по реда на първородство на Негово Величество Царьтъ на бѣлгаритѣ, Фердинандъ I Саксъ-Кобургъ-Готски. За престолонаследието ще се издаде особенъ законъ.

ГЛАВА VI.

За пълнолѣтието на царя, регентството и за настоянничеството.

Чл. 25. Царствующиятъ царъ и наследникътъ на престола се считатъ пълноврѣстни на 18-та си година.

Чл. 26. Ако царьтъ встѣпи на престола преди да е достигналъ тая възраст, то до пълнолѣтието му се отрежда регентство и настоянничество.

Чл. 27. Регентството състои отъ троица регенти, които се избиратъ отъ великото Народно събрание.

Чл. 28. Царствующиятъ царъ може още приживѣ да назначи трима регенти, ако наследникътъ на престола е непълноврѣстенъ, но за това се иска съгласието и утвърдението на великото Народно събрание.

Чл. 29. Членоветѣ на регентството могатъ да бждатъ министри, председателътъ и членоветѣ на върховното сѣдилище или пъкъ лица, които сѣ заемали безукорно тия длѣжности.

Чл. 30. Членоветѣ на регентството, при встѣпването си въ тая длѣжностъ, даватъ въ великото Народно събрание клетва, че ще бждатъ вѣрни на царя и на Конституцията.

¹⁾ Старъ чл. 24. Княжеското достойнство е наследствено въ мъжката низходяща права линия на първия избранъ князь. За наследството ще се изработи особенъ законъ.

Следъ това чрезъ прокламация къмъ народа, тѣ обявяватъ, че наченватъ да управляватъ Царството въ предѣлитѣ на царската власть и отъ името на царя.

Чл. 31. Царьтъ, отъ какъ достигне пълнолѣтие и даде клетва, встъпва въ управление на Царството и за това известява на народа чрезъ прокламация.

Чл. 32. Възпитанието на непълновръстния царъ и управлението на имота му се поръчва на овдовѣлата царица и на настойници, назначени отъ съвета на министритѣ по съгласие съ царицата.

Чл. 33. Членоветѣ на регентството не могатъ да бждатъ и настойници на непълновръстния царъ.

ГЛАВА VII.

За встъпването на престола и за клетвата.

Чл. 34. Следъ смъртъта на царя, наследникътъ му встъпва на престола и незабавно се разпорежда за да се свика великото Народно събрание, предъ което той дава следующата клетва:

„Кълна се во име всемогущаго Бога, че свето и ненарушимо ще пазя Конституцията и законитѣ на Царството и че въ всичкитѣ си разпореждания ще имамъ предъ очи само ползата и доброто на Царството. Богъ да ми е на помощ“.

ГЛАВА VIII.

За обдържане на царя и на царския домъ.

Чл. 35. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾) Народното събрание съ особенъ законъ опредѣлява на царя и на неговия дворъ цивилна листа.

¹⁾ Старъ чл. 35. Народното събрание опредѣлява за обдържане на княза и на неговия дворъ шестотинъ хиляди фрака на година.

Това количество не може да бжде нито уголѣмено безъ съгласието на Народното събрание, нито намалено безъ съизволенieto на княза.

Чл. 36. Народното събрание опредѣлява обдържането на наследника на престола отъ какъ той достигне пълнолѣтието си.

ГЛАВА IX.

З а в ъ р а т а.

Чл. 37. Господствующата въ Българското царство вѣра е православно-християнската отъ източно изповѣдание.

Чл. 38. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Българскиятъ царъ не може да изповѣдва никаква друга вѣра освенъ източно-православната. Изключение се прави само за нинецарствующия царъ.

Чл. 39. Българското царство отъ църковна страна, като съставлява една нераздѣлна частъ отъ българската църковна областъ, подчинява се на Св. синодъ — върховната духовна властъ на българската църква, гдето и да се намира тая властъ. Чрезъ последната Царството съхранява единението си съ вселенската възточна църква въ всичко що се отнася до догмитъ на вѣрата.

Чл. 40. Християнитѣ отъ неправославно изповѣдание и друговѣрцитѣ, било природни поданици на Българското царство, било приети въ поданство, а така сѣщо и чужденци, които постоянно или само временно живѣятъ въ България, ползуватъ се съ свобода на вѣроизповѣданието си, стига изпълнението на тѣхнитѣ обряди да не нарушава сѣществующитѣ закони.

Чл. 41. Поради религиозни убеждения никой не може да отбѣгнува отъ изпълнението на действующитѣ и задължителни за всѣкого закони.

Чл. 42. Църковнитѣ работи на християни отъ неправославно изповѣдание и на друговѣрци управляватъ се отъ тѣхнитѣ духовни власти, но подъ върховния надзоръ на надлежния министъръ, споредъ законитѣ, които ще се издадатъ за тоя предметъ.

¹⁾ Старъ чл. 38. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.) Българскиятъ князь не може да изповѣдва никаква друга вѣра, освенъ православната. Само князътъ, който по изборъ е стѣпилъ на българския престолъ, ако принадлежи къмъ нѣкое друго християнско изповѣдание, както той, така и първия престолонаследникъ, може да си останатъ въ него.

ГЛАВА X.

За законитѣ.

Чл. 43. Българското царство се управлява точно споредъ законитѣ, които се издаватъ и обнародватъ по начина, който е показанъ въ Конституцията.

Чл. 44. Ни единъ законъ не може да се издаде, допълни, измѣни и отмѣни, докле той по-напредъ не се обсъди и приеме отъ Народното събрание, което има право така сѣщо и да тълкува неговия истински смисълъ.

Чл. 45. Приетия отъ Народното събрание законъ се представя на царя за утвърждение.

Чл. 46. Следъ като се утвърди отъ царя, законътъ въ пълния си текстъ трѣбва да се обнародва. При обнародване на закона трѣбва да се каже, че той е приетъ отъ Народното събрание. Никой законъ нѣма сила и действие, докле той не се обнародва.

Чл. 47. Ако би държавата да се заплашва отъ нѣкоя външна или вътрешна опасностъ, а Народното събрание не би могло да се свика, то само въ такъвъ случай царътъ, по представление на Министерския съветъ и подъ обща отговорностъ на министритѣ може да издава наредби и да прави разпореждания, които иматъ задължителна сила като законъ. Такива извънредни наредби и разпореждания се представятъ за одобрение на първото, свикано следъ това, Народно събрание.

Чл. 48. Показанитѣ въ по-горния (47) членъ разпореждания въ никой случай не могатъ да се отнасятъ до нареждане данъци и държавни берии, които всѣкога ставатъ съ съгласието на Народното събрание.

Чл. 49. Само Народното събрание има право да решава, опасени ли сѣ всичкитѣ, показани въ тая Конституция, условия, при издаването на нѣкой законъ.

Чл. 50. Разпорежданията, за да се въведе единъ законъ въ действие и да се взематъ потрѣбнитѣ за това мѣрки, зависятъ отъ изпълнителната властъ.

ГЛАВА XI.

За държавнитѣ имоти.

Чл. 51. Държавнитѣ имоти принадлежатъ на Българското царство и съ тѣхъ не могатъ да се ползватъ нито царътъ, нито неговитѣ роднини.

Чл. 52. Начинътъ, по който ще се отстъпватъ и залагатъ самитѣ имоти, а така сѣщо и разпореждането съ приходитѣ имъ, ще се опредѣлятъ съ законъ.

Чл. 53. Държавнитѣ имоти се управляватъ отъ надлежния министръ.

ГЛАВА XII.

За гражданитѣ на Българското царство.

Дѣлъ I.

Общи правила.

Чл. 54. Всички родени въ България, които не сѣ приели друго поданство, сѣщо и ония, които сѣ родени другаде, отъ родители български поданици, броятъ се поданици на Българското царство.

Чл. 55. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Чужденци могатъ да приематъ българско поданство, споредъ наредбитѣ на особенъ законъ, който ще се издаде.

Чл. 56. Всѣки поданикъ на Царството може да се отрече отъ поданството, следъ като си отслужи по-напредъ военната си служба и като изпълни другитѣ си длѣжности спрямо държавата, по особенъ законъ, който ще се изработи.

Чл. 57. Всичкитѣ български поданици сѣ равни предъ закона. Раздѣление на съсловия въ България не се допуска.

Чл. 58. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.²⁾ Титли за благородство и други отличия не могатъ да сѣществуватъ въ Българското царство.

Чл. 59. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.³⁾ Царътъ има право да раздава ордени. Учреждението на орденитѣ става съ особенъ законъ.

Чл. 60. Съ политически правдини се ползуватъ само гражданитѣ на Българското царство, а съ граждански правдини спроти законитѣ се ползуватъ всички живущи въ Царството.

¹⁾ Старъ чл. 55. Чужденци могатъ да приематъ българско поданство, като утвърди това Народното събрание.

²⁾ Старъ чл. 58. Титли за благородство и други отличия, сѣщо и ордени, не могатъ да сѣществуватъ въ Българското княжество.

³⁾ Старъ чл. 59. На княза се предоставя да отреди единъ знакъ за действително отличие въ време на война и само за военни лица.

Чл. 61. Никой въ Българското царство не може нито да купува, нито да продава человѣчески сѣщества.

Всѣкой робъ, отъ какъвто полъ, вѣра и народностъ да бѣде, свободенъ става, щомъ стѣпи на българска територия.

Чл. 62. Законитѣ за благоустройството и полицейскитѣ закони еднакво сѣ задължителни за всички лица, които живѣятъ въ Царството.

Чл. 63. Всички недвижими имоти, които се намѣрватъ въ Царството, макаръ би че принадлежали и на чужденци, се намиратъ подъ действието на българскитѣ закони.

Чл. 64. Въ всички други случаи, положението на чуждитѣ поданици се опредѣлява отъ особни за това закони.

Дѣлъ II.

За държавната и обществена служба.

Чл. 65. Само български поданици могатъ да заематъ длѣжности по държавна, обществена и военна служба.

Чл. 66. И чужди поданици могатъ да се приематъ на служба, но за това всѣкой пѣтъ се изисква разрешението на Народното събрание.

Дѣлъ III.

За правото на собствеността.

Чл. 67. Правата на собствеността сѣ неприкосновени.

Чл. 68. Принудително отстъпване имотъ може да стане само заради държавна и обществена полза, и то съ справедлива и предварителна заплата. Начинътъ, по който може да става такова отстъпване, има да се опредѣли по особенъ законъ.

Дѣлъ IV.

За даждията и държавнитѣ берии.

Чл. 69. Всѣкой поданикъ на Българското царство, безъ изключение, длѣженъ е да плаща опредѣленитѣ, по закона, даждия и държавни берии и да носи тегобитѣ.

Чл. 70. Царътъ и наследникътъ на престола се освобождаватъ отъ всѣкакви даждия, държавни берии и тегоби.

Дѣлъ V.

За военната служба.

Чл. 71. Всѣкой български поданикъ е длъженъ да служи въ военна служба, по наредения за това законъ.

Чл. 72. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Единъ особенъ законъ ще опредѣли кои криминални работи, извършени отъ военни лица на действителна служба, се сѣдятъ отъ военни сѣдилища и кои — отъ общитѣ сѣдилища.

Дѣлъ VI.

За личната неприкосновеностъ, за неприкосновеността на жилищата и кореспонденцията.

Чл. 73. Никой не може да бѣде наказанъ безъ присѣда отъ надлежния сѣдъ, която е вече добила законна сила.

(Нова алинея отъ 11 юлий 1911 г.) Не могатъ да се създаватъ изключителни сѣдилища или следствени комисии подъ никакъвъ предлогъ и подъ какво и да е наименоуване.

Въ военно време, или когато при належаща опасностъ, произходяща отъ външно нахлуване или въоръжено възстание, страната или частъ отъ нея се обяви въ военно положение, действуватъ предвиденитѣ въ закона военни-полеви сѣдилища.

Военното положение се обявява съ законъ, ако Народното събрание заседава, или съ указъ, подъ обща отговорностъ на министритѣ, ако не заседава. Въ последния случай Народното събрание се свиква въ петъ дни за потвърждение на издадения указъ.

Чл. 74. Затвори и претърсвания по кѣщата могатъ да ставатъ само споредъ правилата, които сѣ изложени въ законитѣ.

Чл. 75. Никому не може да се наложи наказание, което не е установено отъ законитѣ.

Мѣчения при какво да е обвинение, сѣщо и конфискуване на имотъ, се запрещаватъ.

¹⁾ Старъ чл. 72. По работи криминални, воени лица се сѣдятъ отъ военни сѣдилища само тогава, когато се намѣрватъ на действителна служба.

Чл. 76. (Отмѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾

Чл. 77. Частни писма и частни телеграфически депеши съставляватъ тайна и се броятъ неприкосновени.

Отговорността на длъжностнитѣ лица за нарушение тайната на писма и депеши ще се опредѣли по особенъ законъ.

Дѣлъ VII.

За народното учение.

Чл. 78. Първоначалното учение е безплатно и задължително за вситѣ поданици на Българското царство.

Дѣлъ VIII.

За свободата на печата.

Чл. 79. Печатътъ е свободенъ. Никаква цензура не се допуска, сѣщо и никакъвъ залогъ не се иска отъ писателитѣ, издателитѣ и печатаритѣ.

Когато писателътъ е познатъ и живѣе въ Царството, издателятъ, печатарътъ и раздавачътъ нѣма да се преследватъ.

Чл. 80. Свещеното писание, богослужебнитѣ книги и съчинения отъ догматическо съдържание, опредѣлени за употрѣбление въ православнитѣ църкви, тѣй сѣщо и учебницитѣ по законъ Божий, назначени за употрѣбление въ училищата на православнитѣ, подлежатъ на предварително одобрение отъ Св. синодъ.

Чл. 81. Престѣпления по дѣлата на печата се сѣдятъ по закона, въ общитѣ сѣдебни установления.

Дѣлъ IX.

За свободата на събранията и за съставяне дружества.

Чл. 82. Жителитѣ на Българското царство иматъ право да се събиратъ мирно и безъ оръжие, за да обсъждатъ всѣкакви въпроси, безъ да искатъ по-напредъ за това позволение.

¹⁾ Отмѣненъ чл. 76. Ако би се появили нѣкои събития, които би могли да нарушатъ обществената безопасностъ, то князътъ може да спре въ цѣлото Княжество, или въ отдѣлни мѣста, действието на 73 и 74 членове, но задължава се да внесе такива свои разпореждания за потвърждение въ първото Народно събрание.

Събрания вънъ отъ зданията, подъ открито небе, напълно се подчиняватъ на полицейскитѣ правила.

Чл. 83. Българскитѣ граждани иматъ право да съставляватъ дружества безъ всѣкакво предварително разрешение, стига само целта и срѣдствата на тия дружества да не принасятъ вреда на държавния и общественъ порядъкъ, на религията и добритѣ нрави.

Дѣлъ X.

Право за подаване прошения.

Чл. 84. Всѣки български поданикъ има право да подава на надлежнитѣ власти прошения, подписани отъ едно лице или отъ много лица (колективно). Учреждения, установени по закона, иматъ право да подаватъ прошения чрезъ своитѣ представители.

ГЛАВА XIII.

За народното представителство.

Чл. 85. Представителството на Българското царство се заключава въ Народното събрание, което бива:

I. Обикновено.

II. Велико.

ГЛАВА XIV.

За обикновеното Народно събрание.

Дѣлъ I.

За състава на обикновеното Народно събрание.

Чл. 86. (Измѣнена ал. на 11 юлий 1911 г.¹⁾ Обикновеното Народно събрание се състои отъ представители, избрани направо отъ народа, по единъ представителъ на двадесетъ хиляди души отъ двата пола. Представителитѣ се избиратъ за четири години.

Избиратели сѣ всички български граждани, които иматъ възраст по-горе отъ 21 година, и се ползватъ съ граждански и политически правдини.

¹⁾ Стара ал. I на чл. 86. (Измѣнена на 15 май 1893 г.) Обикновеното Народно събрание се състои отъ представители, избрани направо отъ народа, по единъ представителъ на дванадесетъ хиляди души отъ двата пола. Представителитѣ се избиратъ за петъ години.

Избираеми за представители сж всички български граждани, които се ползватъ съ граждански и политически правдини и сж на възраст по-горе отъ 30 години и да сж книжовни (грамотни).

За редътъ на изборитѣ ще се изработи особенъ избирателенъ законъ.

Чл. 87. Представителитѣ представляватъ не само своитѣ избиратели, но и цѣлия народъ. За това тѣ не могатъ да приематъ отъ своитѣ избиратели никакви задължителни за себе си инструкции (наставления).

На представителитѣ се дава пълна свобода да обсъждатъ нуждитѣ на България, споредъ собственото си убеждение и съвѣсть.

Чл. 88. Щомъ се открие заседанието. Народното събрание, подъ председателството на най-стария по годинитѣ изъ между членоветѣ си, пристѣпва веднага къмъ избора на председателъ и подпредседатели.

Чл. 89. Народното събрание избира между своитѣ членове толкозъ секретари, колкото му сж потрѣбни за работитѣ.

Чл. 90. Министритѣ могатъ да се намиратъ въ заседанията на събранието и да взиматъ участие въ препирнитѣ. Събранието е длъжно да изслушва министритѣ всѣкой пѣтъ, когато они искатъ думата.

Чл. 91. Царьтъ може намѣсто министритѣ, или заедно съ нихъ, да назначава особени комисари, за да даватъ на събранието обяснения по внесенитѣ проекти и предложения. Комисаритѣ въ тия случаи иматъ, като министритѣ, правата, които сж показани въ предидущия 90 членъ.

Чл. 92. Събранието може да поканва министритѣ и комисаритѣ да дойдатъ въ заседанието, за да даватъ потрѣбнитѣ сведения и разяснения. Министритѣ и комисаритѣ сж длъжни да дойдатъ въ събранието и да дадатъ лично исканитѣ обяснения. Министритѣ и комисаритѣ, подъ своя отговорность, могатъ да премълчатъ такива работи, за които, ако се разгласи не у време, може да се повредятъ държавнитѣ интереси.

Дѣлъ II.

За свободата на мненията и за неприкосновеността на членоветъ отъ събранието.

Чл. 93. Всѣкой членъ на събранието има право да изказва свободно своето мнение и да дава гласъ по свое убеждение и съвѣсть.

Никой не може да иска отъ него за изказаното мнение смѣтка, или да повдига за това срещу него гонение.

Чл. 94. Правата на председателя и отговорността на членоветъ отъ събранието за редъ и приличие въ заседанията опредѣляватъ се въ особенъ правилникъ за вътрешния редъ на събранието.

Чл. 95. За сторенитъ въ заседанието на събранието отъ членоветъ му погрѣшки и престѣпления, които сж предвидени отъ криминалнитъ закони, виновнитъ въ това могатъ да бждатъ теглени на сждъ само по решение на събранието.

Чл. 96. Членоветъ на Народното събрание петъ дни до отварянето и презъ всичкото време докле траятъ заседанията, не могатъ да бждатъ затваряни и сждими, освенъ въ случаитъ, когато они се обвиняватъ за престѣпления, за които се налагатъ по криминалния законъ най-тежки наказания. Въ тия случаи за затварянето трѣбва незабавно да се яви на Народното събрание, само съ разрешението на което може да стане тегленето на сждъ.

Чл. 97. Представителитъ не могатъ да бждатъ затваряни за дългове петъ дни до отварянето и презъ всичкото време докле траятъ заседанията на събранието.

Чл. 98. Редътъ, по който става замѣстването на умрѣлитъ или излѣзнали членове на събранието, опредѣлява се по избирателния законъ.

Дѣлъ III.

За публичността на заседанията въ Народното събрание.

Чл. 99. Заседанията на Народното събрание ставатъ дверемъ отворенимъ.

Чл. 100. Председателтъ, министъръ, комисаръ, а сщо членове на събранието, на брой не по-малко отъ трима,

могатъ да предложатъ да не се пущатъ въ заседанието външни лица.

Такова предложение се разглежда дверемъ затворенимъ и се решава отъ присъствающитѣ членове, по вишегласие.

Чл. 101. Казанитѣ въ чл. 100 решения на събранието председателътъ обявява дверемъ отворенимъ.

Чл. 102. Никой съ оружие не се пуца въ залата на заседанията, нито въ зданието, гдето е събранието.

Военни стражи и въобще, въоръжени сили не трѣбва да се турятъ ни при вратитѣ на залата на заседанието, ни въ самото здание, ни близо до зданието, освенъ ако събранието, по вишегласие, само пожелае това.

Чл. 103. Събранието има своя вътрешна полиция, която е подчинена на председателя.

Чл. 104. Събранието само си опредѣлява вътрешния редъ и дѣлопроизводство.

ГЛАВА XV.

Какви работи има да върши Народното събрание

Чл. 105. Народното събрание има:

- 1) да обсъжда законопроекти споредъ чл. 44;
- 2) да обсъжда предложения за държавни займове, за уголъмяване, намаляване или туряне данъци и всѣкакви бери, а също и за разхвърлянето и за реда на събирането имъ;
- 3) да опрощава изостанали даждия и всѣкакви недобрани бери, на които прибирането се вижда невъзможно;
- 4) да обсъжда ежегодния бюджетъ на приходитѣ и разходитѣ;
- 5) да преглежда смѣткитѣ за разнасяне на сумитѣ, които сѣ назначени по бюджета;
- 6) да преглежда смѣткитѣ на Върховната смѣтна палата, която е длъжна да му представя подробни изложения за изпълнението на бюджета;
- 7) да подига питання за отговорността на министритѣ.

Чл. 106. Събранието има право да приема всѣкакви прошения и жалби и да ги предава на надлежнитѣ министри.

Нему се предоставя право да назначава изпитателни комисии по управлението.

Министритѣ, като ги запитва събранието, длѣжни сѣ да даватъ обяснения.

Чл. 107. Членоветѣ на събранието иматъ право да правятъ на правителството запитвания, а надлежнитѣ министри сѣ длѣжни да отговарятъ на тия запитвания.

ГЛАВА XVI.

За реда, по който се внасятъ и разглеждатъ проектитѣ и предложенията.

Чл. 108. Законодателната инициатива принадлежи на царя и на Народното събрание.

Чл. 109. Законопроектитѣ и предложенията на правителството се внасятъ въ Народното събрание отъ надлежнитѣ министри, по царска заповѣдь. Всѣки представителъ сѣщо може да внесе въ Народното събрание законопроектъ или предложение, ако тѣ сѣ подписани отъ една четвъртина отъ присѣдствающитѣ представители.

Чл. 110. Всѣкой законопроектъ или предложение, които сѣ внесени въ събранието, могатъ да се взематъ назадъ, ако не е станало още съвършено гласоподаване.

Чл. 111. Народното събрание може да прави въ внесениѣ проекти измѣнения, допълнения и поправки.

Чл. 112. Ако правителството не склони на измѣненията, допълненията и поправкитѣ, направени върху законопроекта му, оно може или да си го вземе назадъ, или да го внесе повторно, както е било изпърво, съ обяснения и забележки, или пъкъ да го внесе съ ония измѣнения и допълнения, които наиде за сгодни.

Чл. 113. Ни единъ законопроектъ, еднажъ отхвърленъ на цѣло отъ събранието, не може да бѣде внесенъ безъ измѣнение въ събранието презъ сѣщата сесия. Такъвъ проектъ може да бѣде внесенъ въ друга сесия.

Чл. 114. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.¹⁾) Гласоподаването върху влѣзналия въ събранието проектъ се допуска само въ такъвъ случай, ако се намиратъ въ заседанието повече отъ една третя отъ всичкитѣ представители.

Чл. 115. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.²⁾) Членоветѣ на събранието трѣбва да гласоподаватъ лично и явно. Гласоподаването може да бѣде и тайно, ако това поискатъ не по-малко отъ десетъ члена и Народното събрание одобри искането имъ.

Чл. 116. Събранието решава по вишегласие.

Чл. 117. Ако гласоветѣ се раздѣлятъ на равно, проектътъ или предложението се брои отхвърлено.

Чл. 118. За всѣкоя наредба, станала въ събранието и представена на царя, решението царско трѣбва да се даде докле трае сѣщата сесия.

ГЛАВА XVII.

За бюджета.

Чл. 119. Бюджетътъ се представя на Народното събрание за разглеждане ежегодно.

Чл. 120. Бюджетътъ, откакъ се приеме отъ Народното събрание, представя се на царя за утвърждение.

Чл. 121. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.³⁾) Народното събрание, разглежда проекта на бюджета статия по статия.

Чл. 122. Когато се случи да не може да се свика събранието, а трѣбва да станатъ разноси, които не могатъ да се оставятъ за после, има сила и действие бюджетътъ на последната година, подъ отговорностъ на министритѣ, докле се одобрятъ нихнитѣ разпореждания отъ Народното събрание въ първата сесия, която има да стане.

¹⁾ Старъ чл. 114. Гласоподаването върху влѣзналия за разглеждане въ събранието проектъ или предложение допуска се само въ такъвъ случай, ако се намиратъ въ заседанието повече отъ половината на вситѣ членове.

²⁾ Старъ чл. 115. Членоветѣ на събранието трѣбва да гласоподаватъ лично, явно и устно. Гласоподаването може да бѣде и тайно, ако това поискатъ не по-малко отъ десетъ члена.

³⁾ Старъ чл. 121. Народното събрание разглежда проекта на бюджета статия по статия, и, ако измѣни или отмахне нѣкоя отъ нихъ, излага причинитѣ, които го каратъ да направи това.

ГЛАВА XVIII.

За държавнитѣ займове.

Чл. 123. Ни единъ заемъ не може да се направи безъ съгласието на Народното събрание.

Чл. 124. Ако би, не въ периода на заседанията на събранието, да се види, че е нужно да се направи за държавата заемъ, за покриване на извънредни разноски, които не могатъ да се оставятъ за после, то се свиква незабавно Народно събрание извънредно.

Чл. 125. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.¹⁾ Ако би за свикването на Народното събрание да се посрещнатъ важни спънки, то царътъ по представление на Министерския съветъ, може да разреши заемъ до три милиона лева, съ условие, че той ще се одобри отъ най-близкото Народно събрание.

Чл. 126. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.²⁾ За статии, за които не е билъ отреденъ кредитъ, царътъ може, по редътъ и въ показанитѣ въ предишния 125 членъ случаи, да разреши разноски отъ паритѣ на хазната, но тия всички разноски не бива да надминаватъ единъ милионъ лева.

ГЛАВА XIX.

За свикването на Народното събрание.

Чл. 127. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.³⁾ Царътъ свиква Народното събрание редовно всѣка година. Сесията трае отъ 15 октомврий до 15 декемврий и отъ 15 януарий до 15 мартъ. Но, по нѣкои важни работи, събранието може да се свика и извънредно.

¹⁾ Старъ чл. 125. Ако би за свикването на Народното събрание да се посрещнатъ важни спънки, то князътъ, по представление на Министерския съветъ, може да разреши заемъ до единъ милионъ франка, съ условие, че той ще се одобри отъ най-близкото Народно събрание.

²⁾ Старъ чл. 126. За статии, за които не е билъ отреденъ кредитъ князътъ може, по редътъ и въ показанитѣ въ предишния 125 членъ случаи, да разреши разноски отъ паритѣ на хазната, но тия всички разноски не бива да надминаватъ триста хиляди франка.

³⁾ Старъ чл. 127. Князътъ свиква Народното събрание редовно всѣка година. Сесията трае отъ 15 октомврий до 15 декември. Но, по нѣкой важни работи, събранието може да се свика и извънредно.

Чл. 128. Мѣстото и, както е речено въ чл. 127, времето на събранието се показватъ въ разпореждането на царя за свикването на събранието.

Чл. 129. Редовнитѣ заседания на събранието може да се продължатъ по взаимно съгласие на царя и Народното събрание.

Чл. 130. Царьтъ отваря и затваря събранието или самъ, или поръчва това на друго лице, което е особено за това упълномощено.

Чл. 131. Предъ отварянето на събранието вситѣ му членове у едно време, споредъ обрядитѣ на вѣрата си даватъ тая клетва.

„Кълна се во име единого Бога да пазя и да браня Конституцията и, при извършването на длъжноститѣ си въ това събрание, да имамъ едничко предъ очи общото благо на народа и на царя, колкото ми стига разумътъ и съвѣстѣта. Богъ да ми е на помощъ. Аминъ“.

Чл. 132. Духовнитѣ лица клетва не даватъ, но се обричатъ тържествено да вършатъ всичко по съвѣстъ, като иматъ предъ очи само общото благо на държавата и на царя.

Чл. 133. При отварянето на събранието, въ царското слово се описва положението на държавата и се показватъ проектитѣ и предложенията, които има да бждатъ внесени въ събранието за разглеждане.

Чл. 134. На царското слово събранието представя царю адресъ за отговоръ.

Чл. 135. Следъ като свика събранието, царьтъ може да забави срокътъ на неговитѣ заседания, но не за повече отъ два месеца. Ново отлагане презъ същата сесия може да стане само по съгласие на самото събрание.

Чл. 136. Царьтъ може да разпуска събранието и да назначи нови избори за народни представители.

Чл. 137. Нови избирания трѣбва да станатъ не по-късно отъ два, а новото събрание трѣбва да бжде отворено не по-късно отъ четири месеца, следъ разпушането на прежното Народно събрание.

Чл. 138. Членоветѣ на Народното събрание не могатъ да се събиратъ на сесия, безъ да бждатъ свикани отъ

царя; сѣщо тѣ не могатъ да се събиратъ на заседания, следъ като се отложи, затвори или разпусти събранието.

Чл. 139. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.¹⁾ Всичкитѣ представители получаватъ дневни пари, а пѣтни получаватъ само тия, които живѣятъ не въ сѣщото мѣсто, гдето заседава Народното събрание.

ГЛАВА XX.

За великото Народно събрание.

Дѣлъ I.

Какво има да върши великото Народно събрание.

Чл. 140. Великото Народно събрание се свиква отъ царя или отъ регентството, или отъ Министерския съветъ.

Чл. 141. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.²⁾ Царьтъ свиква великото Народно събрание:

1) за да обсъжда въпроси за отстъпване или размѣняване на нѣкоя часть отъ територията на Царството;

2) да се произнесе по случая, предвиденъ въ чл. 7 отъ Конституцията;

3) за да измѣни или прегледа Конституцията.

Решението на тия предмети изисква вишегласието на две трети отъ вситѣ членове на събранието.

Чл. 142. Великото Народно събрание може да бжде свикано отъ регентството само за да обсъди въпроси за отстъпване или размѣняване на нѣкоя часть отъ територията на Царството.

Тия въпроси се решаватъ по вишегласие отъ членоветѣ, които сѣ въ събранието.

¹⁾ Старъ чл. 139. Членоветѣ на Народното събрание, които живѣятъ не въ сѣщото мѣсто, гдето заседава събранието, получаватъ както наднични пари, така и всички пѣтни разноси за отиване и връщане. Колко ще бждатъ разносикитѣ, това ще се опредѣли по особенъ законъ.

²⁾ Старъ чл. 141. Князьтъ свиква великото Народно събрание:

1) за да обсъжда въпроси за отстъпване или размѣняване на нѣкоя часть отъ територията на Княжеството.

Тия въпроси се решаватъ по вишегласие отъ членоветѣ които сѣ въ събранието;

2) за да измѣни или прегледа Конституцията. Решението на тия предмети изисква вишегласието на две третини отъ всичкитѣ членове на събранието.

Чл. 143. Министерскиятъ съветъ свиква великото Народно събрание;

1) за избиране новъ царъ, въ случай, ако би царувалъ царъ да се помине, безъ да остави подире си наследникъ. Избирането става по вишегласие на две трети отъ членоветъ, които сж въ събранието;

2) за избиране регенти, когато наследникътъ на престола е непълновръстенъ.

Избирането става по вишегласие на членоветъ, които сж въ събранието.

Дѣлъ II.

За състава на великото Народно събрание.

Чл. 144. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.) Великото народно събрание се съставя отъ представители, избрани направо отъ народа. Числото на тия представители е равно на двойното число членове отъ обикновеното Народно събрание, като се взематъ по двама представители отъ всѣки двадесетъ хиляди жители отъ двата пола.

За реда на изборитъ ще се издаде особенъ избирателенъ законъ.

Чл. 145. Председателъ, подпредседатели и потрѣбното число секретари се избиратъ отъ самото събрание измежду членоветъ му. А преди избирането имъ председателствува най-стария по годинитъ измежду членоветъ на събранието.

Чл. 146. Великото народно събрание има да разглежда само ония работи (141—143), заради които по Конституцията то е било свикано, и разпуска се щомъ се свърши решението имъ.

Чл. 147. Къмъ великото Народно събрание се отнасятъ и членове 87, 90, 92, 93—104, 114, 115, 131 и 132 отъ тая Конституция.

ГЛАВА XXI.

За върховнитъ правителствени уредби: за Министерския съветъ и министерствата.

Чл. 148. Върховнитъ правителствени уредби сж:

1) Министерския съветъ;

2) министерствата.

¹⁾ Старъ чл. 144. Великото Народно събрание се съставя отъ представители, избрани направо отъ народа. Числото на тия представители е равно на двойното число членове на обикновеното Народно събрание, като се взематъ по двама представители отъ всѣки десетъ хиляди жители отъ двата пола. За реда на изборитъ ще се издаде особенъ избирателенъ законъ.

Чл. 149. Изпълнителната властъ, подъ върховния надзоръ и ръководство на царя (чл. 12), принадлежи на министритѣ и на тѣхния съветъ.

Чл. 150. Министерскитѣ съветъ сѣстои отъ всичкитѣ министри. Единъ отъ тѣхъ, по изборъ на царя, назначава се за председателъ на съвета.

Чл. 151. Освенъ общитѣ длѣжности въ обикновено време, на Министерскитѣ съветъ въ нѣкои долуспоменати случаи се присвояватъ тия права и длѣжности:

1) кога се случи да се помине царьтъ, безъ наследникъ, Министерскитѣ съветъ поема управлението на Царството и вътре въ единъ месецъ свиква великото Народно събрание за избиране новъ царъ;

2) Министерскитѣ съветъ поема управлението на Царството и тогава, когато царьтъ при смъртьта си не отреди регентство. Великото Народно събрание, за избиране регенти, трѣбва да бѣда свикано такожде вътре въ единъ месецъ (т. 1);

3) ако, подиръ смъртьта на царя, овдовѣлата царица остане непраздна, то, докле тя роди, управлението на Царството принадлежи на Министерскитѣ съветъ.

4) ако би да се помине нѣкой отъ регентитѣ, то Министерскитѣ съветъ свиква велико Народно събрание, за да избере новъ регентъ на мѣсто починалия, по опредѣления редъ въ т. 2;

5) Министерскитѣ съветъ въ ония случаи, що се споменуватъ въ точка 1—4 отъ тоя членъ като поемва управлението на Царството, обявява за това съ прокламация на народа;

6) докле Министерскитѣ съветъ управлява Царството, онъ не може да мѣнява министритѣ;

7) членоветѣ отъ Министерскитѣ съветъ, когато временно управляватъ Царството, добиватъ само министерската си заплата.

Чл. 152. Министритѣ се назначаватъ и уволняватъ отъ царя.

Чл. 153. Министритѣ сѣ отговорни предъ Царя и Народното събрание съвокупно за всичкитѣ общи мѣрки, които тѣ взематъ, и лично всѣкой единъ за всичко, което е той извършилъ по управлението на повѣрената нему часть.

Чл. 154. Всѣкой официаленъ актъ, какъвто и да е, като се подпише отъ царя, трѣбва да бѣде такожде подписанъ или отъ всичкитѣ министри или само отъ надлежния министъръ.

Чл. 155. Народното събрание може да предава министритѣ на съдъ за измѣна на Отечеството или на царя, за нарушение на Конституцията, за предателство или нѣкаква вреда, причинена на Царството за лична полза.

Чл. 156. Предложенията за предаване министъръ на съдъ трѣбва да ставатъ писмено и да съдържатъ едно по едно всичкитѣ обвинения, и да сѣ подписани най-малко отъ една четвъртина отъ членоветѣ на Народното събрание.

Чл. 157. За да се предаде министъръ на съдъ, изискватъ се гласовѣтъ на две третини отъ присѣтствующитѣ членове.

Чл. 158. Министритѣ се съдятъ отъ особенъ държавенъ съдъ, на който съставътъ ще бѣде опредѣленъ по особенъ законъ.

Чл. 159. Царьтъ не може да опрости единъ обвиненъ министъръ безъ съгласието на Народното събрание.

Чл. 160. Изпълнението на законитѣ се порѣчва на върховни управителни наредби, които се наричатъ министерства.

Чл. 161. (Измѣненъ на 11 юлий 1911 г.¹⁾) Министерствата сѣ десетъ:

- 1) Министерство на външнитѣ работи и на изповѣданията;
- 2) Министерство на вътрешнитѣ работи и народното здраве;
- 3) Министерство на народното просвѣщение;
- 4) Министерство на финанситѣ;
- 5) Министерство на правосъдието;
- 6) Министерство на войната;

¹⁾ Старъ чл. 161. (Измѣненъ на 15 май 1893 г.) Министерства има осемъ:

- 1) Министерство на външнитѣ работи и на изповѣданията;
- 2) Министерство на вътрешнитѣ работи;
- 3) Министерство на народното просвѣщение;
- 4) Министерство на финанситѣ;
- 5) Министерство на правосъдието;
- 6) Военно министерство;
- 7) Министерство на търговията и земедѣлието;
- 8) Министерство на общественитѣ сгради, пѣтищата и съобщенията.

7) Министерство на търговията, промишлеността и труда;

8) Министерство на земледелието и държавните имоти;

9) Министерство на обществените сгради, пжтищата и благоустройството и

10) Министерство на железниците, пощите и телеграфите.

Чл. 162. На чело на всѣко едно министерство намира се министъръ.

Чл. 163. Царьтъ има право да назначава лица на всичките правителствени длѣжности.

Чл. 164. Всѣко едно длѣжностно лице дава клетва, че ще е вѣрно на царя и Конституцията.

Чл. 165. Всѣко длѣжностно лице отговаря за своите действия по службата си.

Чл. 166. Длѣжностните лица, които сж назначени на служба отъ правителството, иматъ право да добиватъ пенсия, основата и количеството на която ще бжде определена по особенъ законъ.

ГЛАВА XXII.

За начина, по който може да се измѣнява и преглежда Конституцията.

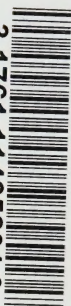
Чл. 167. Предложения за измѣнение или преглеждане Конституцията ставатъ по сжщия начинъ, който е нареденъ и за издаване законите (ср. чл. 108 и 109).

Чл. 168. Речените въ горния 167 членъ предложения се считатъ приети, ако за тяхъ подадатъ гласъ повече отъ две третини отъ всичките членове на Народното събрание.

Чл. 169. За разглеждане речените въ чл. 167 предложения свиква се велико Народно събрание, което, по вишегласие на двете третини отъ всичките членове на събраниято, решава въпроси, които се отнасятъ до измѣнението и преглеждането на Конституцията.

3 1761 11465201 9

Цена 10 лева